

Spoštovane geodetkinje in geodeti!

Drugi poskus bo uspel!

Tako smo odločeni v Društvu geodetov Gorenjske, saj skupaj z Zvezo geodetov Slovenije organiziramo letošnji 39. geodetski dan. Lani bi lahko le z velikimi težavami pripravili zelo okrnjeno enodnevno prireditev, letos pa so nam naklonjene boljše razmere in veseli smo, da vas lahko 23. in 24. aprila 2010 povabimo v Kranjsko Goro, kjer bo potekalo letošnje osrednje geodetsko srečanje.

Prireditev bo dvodnevna ter obogatena s strokovnim delom in tradicionalnim geodetskim plesom.

Organizatorji vam letos pripravljamo nekaj novosti. Poleg osrednjega programa, v katerem bodo predstavljeni prijavljeni referati na aktualno temo **UPRAVLJANJE NEPREMIČNIN V TRETJEM TISOČLETJU**, bo vzporedno izveden tudi del permanentnega izobraževanja nosilcev geodetske izkaznice na temo katastra stavb. V petkovem popoldanskem delu bosta Gospodarsko interesno združenje geodetskih izvajalcev in Matična sekcija geodetov predstavila svoje delovanje in organizirala okroglo mizo na temo **PREMIKAMO MEJE GEODETSKIH STORITEV**. Sobotno dopoldne bo namenjeno predstavitvi dejavnosti Geodetske uprave RS pri uveljavljanju evropskega koordinatnega sistema.

Trudimo se, da bi zagotovili dovolj prostora za kakovostno razstavo, ter geodetskim in drugim podjetjem ponudili možnost za strokovne predstavitve.

Geodeti, nepremičninski strokovnjaki in vsi, ki vas problematika nepremičnin zanima, ste 23. in 24. aprila 2010 vljudno vabljeni v Kranjsko Goro na tradicionalno druženje ob 39. geodetskem dnevu.

Več informacij o osrednjem letnem geodetskem dogodku lahko dobite na spletni strani www.geodan.si.

Do skorajšnjega snidenja v Kranjski Gori vas lepo pozdravljamo.

*Organizacijski odbor 39. geodetskega dneva
Bogdana Šuvak*

REDNA SKUPŠČINA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE

Lenka Špela Osvald

Dne 4. marca 2010 se je prve redne skupščine Zveze geodetov Slovenije (ZGS) udeležilo osemindvajset oseb, od tega petindvajset zastopnikov z ustreznimi pooblastili predsednikov geodetskih društev in trije udeleženci, ki niso zastopali društev.

1. POROČILA O IZVEDBI PROGRAMA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE V LETU 2009

Na skupščini so bila soglasno sprejeta vsa podana poročila, ki so jih pripravili: mag. Jurij Režek, predsednik ZGS; Lenka Špela Osvald, generalna sekretarka ZGS; dr. Anton Prosen, glavni in odgovorni urednik Geodetskega vestnika; Tomaž Černe, dr. Krištof Oštir – Sedej in doc. dr. Dušan Petrovič, predsedniki sekcij ZGS; Tomaž Petek, predstavnik ZGS za mednarodno delovanje, ter Bogdana Šuvak, predsednica Društva geodetov Gorenjske. Izvlečki poročil:

1.1 Poročilo izvršnega odbora ZGS

Izvršni odbor je v letu 2009 sprejel sedemnajst sklepov, štirinajst je uresničenih, trije pa se še izvajajo.

1.2 Poročilo o izvedbi programa ZGS

Program ZGS je bil sprejet na slovenski in mednarodni strokovni ravni predvsem za izvajanje ključnih društvenih dejavnosti:

1.2.1 Organizacija geodetskega dneva

Imenovana sta bila organizacijski in programski odbor za pripravo 39. geodetskega dneva. Če Geodetska uprava RS ne bi mogla zagotoviti ustreznega števila udeležencev (izpad materialnih sredstev za dnevnicke delavcev GU) in tako tudi plačila več kotizacij, je bil na predlog organizacijskega odbora sprejet sklep za izvedbo krajše enodnevne prireditve, vendar se je tudi ta izkazal za neuresničljivega. Po pogovorih z Geodetsko upravo RS in izvajalci geodetskih storitev se je IO odločil, da se geodetski dan ne organizira v letu 2009, temveč ga aprila 2010 izvede Društvo geodetov Gorenjske. Programski odbor je v tem času izbral naslov in vsebino

geodetskega dneva ter pozval avtorje za pripravo prispevkov. Prejeli smo več kot dvajset predlogov prispevkov, tudi iz tujine, ki bodo izbrani za predstavitev na prireditvi in objavljeni v Geodetskem vestniku. Prireditev bosta popestrila obvezno izobraževanje za geodete in delavnica o uvajanju koordinatnega sistema.

1.2.2 Zagotovitev izdajanja Geodetskega vestnika

V skladu z navodili avtorjem in navodili za recenzijo prispevkov smo izdali štiri številke revije Geodetski vestnik, ki so v skladu s programom izšle konec marca, konec junija, konec septembra in konec decembra 2009. 53. letnik revije (2009) je obsegal 852 strani besedil in dodatek (sponzorji, reklame), kar je približno sto strani manj kot v predhodnem letu. Tematske številke, posvečene geodetskemu dnevu, nismo izdali, saj je srečanje odpadlo zaradi finančne krize, ki se kaže tudi ob izdaji revije in kritju stroškov. Vse številke 53. letnika je financirala ZGS s pomočjo pokroviteljev, Agencije RS za raziskovalno dejavnost in FGG. Objavljenih je bilo sedemindvajset znanstvenih in strokovnih člankov, od tega šest v angleščini s slovenskim izvečkom. Vse članke (znanstvene in strokovne) sta recenzirala dva neodvisna strokovnjaka – recenzenta in jih razvrstila v skladu s tipologijo COBISS. Že leta 2005 smo takim člankom dodali UDK-klasifikacijo in novost nadaljevali tudi leta 2009. Revija je bila leta 2006 na pobudo Univerze v Lundu na Švedskem vnesena v mednarodno bibliografsko podatkovno zbirko DOAJ (Directory of Open Access Journals). Leta 2009 smo nadaljevali sprotno vnašanje naslovov in izvečkov člankov z direktnim vstopom v elektronsko izdajo. Na pobudo Narodne in univerzitetne knjižnice je revija vključena tudi v Digitalno knjižnico Slovenije – dLib.si.

1.2.3 Posodabljanje spletnih strani ZGS

Spletne strani ZGS so namenjene tako predstavitvi kot informiranju društev in ostale javnosti o njenem delovanju. Leta 2009 je potekalo redno vzdrževanje spletnih strani, s čimer je bila vzpostavljena tudi njihova dejavnost. Redno smo začeli objavljati pomembne novice, poročila in posamezne prispevke, novice in članke o delovanju mednarodne zveze geodetov, informacije o pripravi in izvedbi geodetskega dneva ter mednarodni konferenci Inspire in podobno. Dodane so bile nekatere nove povezave (spletne strani društev). Dejavnost spletnih strani bomo poskušali vzdrževati tudi v prihodnje.

1.2.4 Strokovno delovanje in predstavitev

- Dne 2. in 3. aprila 2009 je Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani (UL FGG) v sodelovanju z Zvezo geodetov Slovenije (ZGS) in ob podpori Gospodarskega interesnega združenja geodetskih izvajalcev (GIZ geodetskih izvajalcev) organizirala dvodnevni dogodek na temo POSVET O IZOBRAŽEVANJU NA PODROČJIH ZEMLJIŠKEGA MENEŽMENTA IN EKONOMIKE PROSTORA.
- ZGS je izdala brezplačno publikacijo o razlastitvah z naslovom Compulsory Acquisition and Compensation.
- Dne 13. maja 2009 sta ZGS in DŠGS organizirala okroglo mizo z naslovom Slovenska

geodezija po svetu. Sodelovalo je deset predavateljev ter predstavnikov uprave, gospodarstva in izobraževanja.

- Predsednik ZGS mag. Jurij Režek in Tomaž Petek sta se 16. oktobra 2009 odzvala povabilu avstrijske zveze geodetov in se udeležila avstrijskega geodetskega dneva v Schladmingu ter opravila pogovore s predsednikom avstrijskega združenja geodetov in predsednikom avstrijske geodetske uprave (BEV).
- Predsednik in sekretarka sta se s pozdravom in nagovorom udeležila tradicionalnega brucovanja geodetov.

1.2.5 Oblikovanje in predstavitev dela sekcij

Leta 2009 se člani sekcije za urejanje prostora niso sestali. Na skupščini in obeh rednih sejah ZGS je bil prisoten Tomaž Černe. V Geodetskem vestniku je članica sekcije Mojca Foški objavila dva članka. Tomaž Černe in Jože Kos Grabar sta na podlagi sklepa prve redne seje ZGS v marcu pripravila gradivo z izhodišči za pripravo sprememb in dopolnitev Zakona o geodetski dejavnosti (ZGeoD). Posamezni člani SUPR so se v lastni režiji udeležili delavnic, seminarjev in konferenc (kot nedejavni ali dejavni udeleženci, in sicer predavatelji, udeleženci delavnic in podobno), ki so jih organizirale tudi negeodetske institucije oziroma združenja.

Sekcija za fotogrametrijo in daljinsko zaznavanje je izvedla več dejavnosti, od katerih izpostavljam naslednje:

- Sekcija sodeluje v mednarodnih organizacijah, predvsem International Society for Photogrammetry and Remote Sensing (ISPRS) in njeni Commission VI - Education and Communications, kjer sta posebej dejavni doc. dr. Mojca Kosmatin Fras in doc. dr. Anka Lisec.
- V Geodetskem vestniku so bili objavljeni trije prispevki s področja sekcije, kar je nekoliko manj kot v preteklih letih. Gabor Molnar, Tomaž Podobnikar in Gabor Timar so pisali o mozaičenju listov kart merila 1 : 75.000 tretje vojaške meritve Avstro-Ogrske. Jošt Sodnik, Urška Petje in Matjaž Mikoš so obravnavali topografijo površja in modeliranje gibanja drobirskih tokov. Peter Prešeren pa je pisal o seminarju satelitskega kartiranja EuroMap3S.
- Člani sekcije so sodelovali na domačih in tujih simpozijih, delavnicah, seminarjih, posvetih ter izobraževalnih in strokovnih srečanjih, s čimer so povečali prepoznavnost stroke ter predstavljali sekcijo in ZGS.
- Sekcija je sodelovala pri številnih pobudah in pripravi dogodkov o daljinskem zaznavanju. Dejavnosti so bile usmerjene v GMES (Global Monitoring for Environment and Security), povezovanje Slovenije z Evropsko vesoljsko agencijo (ESA, European Space Agency) in boljše sodelovanje skupin v Sloveniji.

Med pomembnejše dosežke sekcije za kartografijo, predvsem pa posameznikov - njenih članov, v letu 2009 sodijo:

- udeležba na slavnostnem sestanku ob 50-letnici ustanovitve ICA v Bernu,

- udeležba na mednarodni kartografski razstavi v okviru mednarodne kartografske konference v Čilu (predstavili smo štirinajst kart, dva atlasa in karto v digitalni obliki, ki jih je posredovalo šest institucij in podjetij),
- sodelovanje pri pripravi študijskih programov FGG in drugih fakultet Univerze v Ljubljani ter univerz v Sloveniji,
- strokovna predavanja v Sloveniji in tujini,
- udeležba (z referati ali brez njih) na različnih državnih in mednarodnih simpozijih, delavnicah, seminarjih ter posvetih, med drugim tudi na svetovnem kongresu kartografov (ICC) v Santiagu v Čilu (dva udeleženca),
- objava člankov in prispevkov v znanstvenih, strokovnih in poljudnoznanstvenih publikacijah v Sloveniji in tujini.

1.2.6 Mednarodno sodelovanje

ZGS je v letu 2009:

- s pomočjo svojih predstavnikov v mednarodnih organizacijah pridobivala informacije ter jih posredovala društvom in geodetom,
- obveščala širši krog članstva o vsebini mednarodnih dogodkov, ki se jih udeležujejo geodeti (npr. dejavnosti slovenskih predstavnikov v FIG, ICA in ISPRS),
- izvedla pobudo za spremembo slovenskega predstavnika v 9. komisiji FIG (na tej podlagi je bil zamenjan predstavnik ZGS v 9. komisiji FIG (Valuation and the Management of Real Estate); dosedanjega predstavnika Slovenije prof. dr. Albina Rakarja je v skladu s sklepom IO zamenjal mag. Dušan Mitrovič),
- sodelovala na rednem zasedanju 7. komisije FIG v Veroni (referat predstavnika 7. komisije FIG),
- izpolnila vprašalnik Cadastral Template o stanju zemljiškega katastra v Sloveniji in ga objavila na spletni strani FIG,
- obveščala o dejavnostih na področju direktive INSPIRE v Evropski uniji in GU,
- skrbela za izvajanje pravilnika o delovanju predstavnikov na mednarodnem področju,
- kljub občasnim težavam poskušala pridobivati in usklajevati vsa poročila o dejavnosti slovenskih predstavnikov,
- skupaj s FGG 13. maja 2009 organizirala okroglo mizo z naslovom Slovenska geodezija po svetu in sodelovala s prispevkom, v katerem so bile orisane sedanje mednarodne dejavnosti ter predstavljeni izzivi in nekatere perspektive prihodnjega delovanja slovenske geodezije v mednarodnem okviru,
- vključila IZS MsGeo kot polnopravno članico v delo evropskega združenja geometrov CLGE,
- spremljala usmeritve razvoja na področju urejenih poklicev v geodetski dejavnosti v skladu z zahtevami direktive EU o storitvah na notranjem trgu ter sodelovala pri sprejemu sprememb ZGeoD,

- sprejela povabilo avstrijske zveze geodetov in se udeležila (predsednik ZGS mag. Jurij Režek in predstavnik mednarodne dejavnosti ZGS Tomaž Petek) avstrijskega geodetskega dneva v Schladmingu (v Avstriji organizirajo tovrstno strokovno srečanje vsaka tri leta).

1.2.7 Prenova statuta ZGS

Na izredni seji skupščine ZGS smo 7. julija 2009 potrdili spremembo statuta ZGS in pri UE Ljubljana registrirali spremembo osnovnega akta zveze.

1.3 Finančno poročilo ZGS

Zveza je leto 2009 uspešno zaključila tudi na finančnem področju. Pridobljena so bila sredstva Javne agencije za knjigo RS, Agencije za raziskovalno dejavnost (ARRS), Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani in več pokroviteljskih sredstev. Prispevek članarin oziroma društev za delovanje ZGS se v letu 2009 ni povišal.

1.3.1 Poročilo nadzornega odbora ZGS

Predsednik Janez Slak je podal poročilo, v katerem je poudaril, da nima pripomb, saj je ZGS delovala pravilno, in tako odbor potrjuje finančno poročilo.

*Lenka Špela Osvald, dipl. inž. geod.,
generalna sekretarka Zveze geodetov Slovenije*

PROGRAM ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE V LETU 2010

Lenka Špela Osvald

Zveza geodetov Slovenije bo v letu 2010 izvajala naslednje dejavnosti:

Na društvenem področju:

- zagotavljanje financiranja delovanja ZGS s pokrovitelji iz zasebnega sektorja in donacijami,
- priprava 39. geodetskega dneva 2010 v okviru Društva geodetov Gorenjske,
- sodelovanje z društvom študentov (okrogla miza in izvedba brucovanja),
- izvajanje pravilnika o delovanju sekcij in mednarodnih predstavnikov,
- priprava poročila o delovanju za javno korist v letu 2009,
- priprava poročila o delovanju v letu 2009 in programa dela v letu 2010 za MVZT,
- priprava prijave na razpis za sofinanciranje izdajanja znanstvene publikacije.

V slovenskem strokovnem prostoru:

- zagotovitev izhajanja 54. letnika Geodetskega vestnika,
- priprava delavnice in konference o novem koordinatnem sistemu v sodelovanju z Geodetsko upravo RS,
- zagotovitev Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, da bo sofinancirala izdajanje Geodetskega vestnika,
- organizacija strokovnih srečanj v sodelovanju s sekcijami in društvi,
- obveščanje o delu sekcij prek spletnih strani,
- predstavitev strokovnega povezovanja in vloge geodetske stroke,
- sodelovanje pri pripravi zakonodaje na področju geodetske dejavnosti.

Na mednarodni ravni:

- zagotavljanje financiranja mednarodnega delovanja,

- izvajanje pravilnika o delovanju predstavnikov na mednarodnem področju,
- izmenjava informacij o dejavnostih slovenskih predstavnikov v FIG, ICA in ISPRS,
- udeležba predstavnikov in članov sekcij na različnih mednarodnih dogodkih ter njihovo poročanje.

Program ZGS v letu 2010:

1. Organizacija geodetskega dneva

Geodetski dan bo tudi letos osrednja geodetska strokovna prireditev. Tematiko bo izbral že določen programski odbor, strokovno in predstavitveno prireditev pa bo organiziralo Društvo geodetov Gorenjske.

2. Zagotovitev izdajanja Geodetskega vestnika

Geodetski vestnik je pomemben medij, prek katerega se ZGS pojavlja v domači in tuji geodetski in strokovni javnosti, zato bo poskušala zagotavljati dosedanje raven namena in kakovosti Geodetskega vestnika. V letu 2010 bo:

- zagotovila financiranje izdajanja 54. letnika Geodetskega vestnika (odgovorna predsednik ZGS in tehnični urednik GV),
- vzpodbujala interdisciplinarne prispevke v Geodetskem vestniku (odgovorno uredništvo GV),
- zagotovila pokroviteljske prispevke in druga sredstva, namenjena financiranju izdajanja Geodetskega vestnika (odgovorna predsednik ZGS in tehnični urednik GV).

3. Posodabljanje spletnih strani ZGS

Spletne strani ZGS so namenjene tako predstavitvi kot obveščanju društev in javnosti o njenem delovanju. Redno objavljamo pomembne novice, poročila in posamezne prispevke, novice in članke o delovanju mednarodne zveze geodetov, sekcij in društev, vzpostavljamo koledar dogodkov na spletu ter vzdržujemo dejavnost spletnih strani.

4. Zagotavljanje finančnih sredstev za delovanje ZGS

ZGS bo pridobivala sredstva za svoje delovanje od članarin, iz javnih sredstev (javni razpisi za strokovne publikacije) in zagotavljanja storitev objave informacij Geodetske uprave RS ter izkoriščala možnosti zasebnega sektorja (geodetskega in negeodetskega) in druge načine za financiranje.

Tako bo letos vodstvo ZGS:

- izvedlo prijave na javne razpise za financiranje društev (skupaj z glavnim urednikom GV),
- sklenilo dogovor o objavljanju pomembnih informacij Geodetske uprave RS v Geodetskem vestniku (Tomaž Petek, urednik strani GU v Geodetskem vestniku),
- opravljalo dejavnosti za pridobitev pokroviteljskih sredstev (predsednik ZGS in njenih sekcij),

- posredovalo vlogo za prispevek FGG pri financiranju izdajanja Geodetskega vestnika,
- obveščalo o možnostih financiranja s pomočjo pokroviteljskih sredstev skladno z Zakonom o dohodnini.

5. Strokovno delovanje in predstavitev

ZGS bo v slovenskem prostoru uveljavljala potrebe stroke ter skrbela za predstavitev svojega delovanja in delovanja geodetske dejavnosti. Na društveni ravni je pomembno zagotoviti medsebojno sodelovanje, druženje in obveščanje. ZGS bo tudi letos sprejemala pobude društev za programski (vsebinski) del organizacije tovrstnih dogodkov. V dogovoru z drugimi bo vzpodbujala organiziranje posameznih predstavitev in delavnic za članstvo. Posebej bo obveščala društva o svojih in drugih geodetskih dejavnostih ter povezovala pobude. Tako bo v letu 2010:

- zagotovila sodelovanje predstavnikov ZGS na odmevnejšem dogodku v slovenskem prostoru,
- sodelovala pri organizaciji posveta o zemljiškem menedžmentu in konference o državnem koordinatnem sistemu,
- vzpodbujala pripravo predstavitvenih prispevkov o geodetski stroki in posameznih vsebinskih vprašanjih v medijih,
- sodelovala pri pripravi zakonodaje na področju geodetske dejavnosti (ZGeoD, ZEN, Zakon o državnem geodetskem referenčnem sistemu),
- razpravljala o problematiki sistema urejanja prostora,
- sodelovala pri razpravah o prihodnosti stroke med geodeti,
- vzpodbujala organizacijo športnih in drugih društvenih dogodkov,
- na pobudo društva študentov organizirala okrogle mize za študente geodezije.

6. Oblikovanje in predstavitev dela sekcij

Zveza geodetov Slovenije bo podpirala delovanje sekcij in na njihovo pobudo organizirala predstavitve dela na ravni ZGS ali društev. Glavni povzetki programa dela sekcij so:

Sekcija za urejanje prostora

Program dela SUPRE letos obsega:

1. Izvedbo treh tematskih srečanj:
  - a. pripravo in posredovanje namenske rabe zemljišč za potrebe množičnega vrednotenja nepremičnin (januar 2010),
  - b. praktične izkušnje pri pripravi in sprejemu občinskih prostorskih načrtov (junij 2010),
  - c. praktične izkušnje pri izvajanju pogodbenih komasacij (oktober 2010).

Vsa tematska srečanja se izvedejo v okviru rednih srečanj SUPRE, na katera lahko člani povabijo tudi nečlane, ki bi jih tematika zanimala. Če bi se za katero od tem pojavili potreba in možnost izvedbe širšega strokovnega posveta ali kongresa, ki zahteva večjo zavzetost in sredstva, k organizaciji pristopijo ZGS in druga strokovna združenja.

2. Zbiranje predlogov za možnost razvoja krajevne geodetske službe v Sloveniji.
3. Oblikovanje spletnih strani sekcije v okviru spletnih strani ZGS (namen sekcije, njeni člani, gradiva in zapisniki sestankov).
4. Druge tekoče dejavnosti in medsebojno obveščanje članov o aktualnih in zanimivih tematikah.

Sekcija za fotogrametrijo in daljinsko zaznavanje

Letošnja glavna naloga je organizacija vsaj enega formalnega srečanja – predvidoma predavanja domačih ali tujih strokovnjakov, najverjetneje v okviru večjega strokovnega srečanja (npr. simpozija GIS v Sloveniji). Poleg tega mora sekcija izboljšati obveščanje članov predvsem prek elektronske pošte in spletne strani ZGS.

Sekcija za kartografijo

V okviru sekcije za kartografijo so predvidene naslednje dejavnosti:

- vzdrževanje spletne strani,
- dopolnjevanje poročila o stanju kartografije v Sloveniji,
- udeležba na tradicionalnem strokovnem posvetu Hrvaškega kartografskega društva,
- nadaljnje sodelovanje pri nadgradnji študijskih programov različnih fakultet,
- udeležba na različnih strokovnih in znanstvenih srečanjih v Sloveniji in tujini,
- strokovna predavanja v Sloveniji in tujini,
- objava znanstvenih, strokovnih in poljudnoznanstvenih člankov in prispevkov v tujih in domačih publikacijah.

Mednarodno sodelovanje

Naloge in dejavnosti ZGS so:

- zagotavljanje financiranja mednarodnega delovanja,
- izvajanje pravilnika o delovanju predstavnikov na mednarodnem področju,
- izmenjava informacij o dejavnostih slovenskih predstavnikov v FIG, ICA in ISPRS,
- udeležba predstavnikov in članov sekcij na različnih mednarodnih dogodkih in njihovo poročanje,
- izvajanje pravilnika o delovanju predstavnikov na mednarodnem področju,
- izmenjava informacij o dejavnostih slovenskih predstavnikov v FIG, ICA in ISPRS ter drugih mednarodnih dejavnostih članstva,
- obveščanje o vsebini mednarodnih dogodkov, ki se jih udeležujejo geodeti,
- poročila udeležb v tujini, ki bodo objavljena na spletni strani ZGS,
- objava kodeksa ravnanja geodetov, ki ga je pripravilo evropsko združenje geometrov CLGE,
- vključevanje predstavnikov sekcije za daljinsko zaznavanje v delo ISPRS komisije WG VI/5,
- udeležba na sestanku državnih predstavnikov ICA ,

- odzivi na povabila geodetskih združenj sosednjih držav (kongres Hrvaškega geodetskega društva),
- spremljanje usmeritev razvoja na področju urejenih poklicev v geodetski dejavnosti v okviru zahtev direktive EU o storitvah ter sodelovanje pri sprejemu sprememb ZGeoD,
- obveščanje o dejavnostih na področju direktive INSPIRE v Evropski uniji.

Gradivo so pripravili:

mag. Jurij Režek, predsednik ZGS

Lenka Špela Oswald, generalna sekretarka ZGS

Tomaž Černe, dr. Krištof Oštir - Sedej, doc. dr. Dušan Petrovič, predsedniki sekcij ZGS

Tomaž Petek, predstavnik ZGS za mednarodno delovanje

izr. prof. dr. Anton Prosen, glavni in odgovorni urednik Geodetskega vestnika

Povzetek:

Lenka Špela Oswald, dipl. inž. geod.

generalna sekretarka Zveze geodetov Slovenije

SREČANJE UPOKOJENCEV CELJSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA

Majda Lončar

Tradicionalno letno srečanje upokojencev je v nasprotju s prejšnjimi, prednovoletnimi, potekalo šele v letu 2010, ravno okrog kulturnega praznika, in je bilo tudi zato kulturno obarvano. Ogleдали smo si dve veliki pridobitvi Mestne občine Celje v zadnjem letu, prenovljeno celjsko knjižnico in mestno tržnico, ki sta arhitekturno in urbanistično obogatili kraj. Druženje smo sklenili s kosilom v pivnici Friderik.

Z razširjeno in prenovljeno Osrednjo knjižnico v Celju je dobilo južno obzidje novo podobo, njeni uporabniki pa sodobne storitve. Po knjižnici nas je popeljal direktor mag. Branko Goropevšek. V drugem delu ogleda so nas še zlasti pritegnile stare karte, ki jih hrani domoznanski oddelek,

Slika 1: Udeleženci srečanja pred celjsko knjižnico

predstavila pa nam jih je ga. Andreja Videc. To so zemljevidi starih evropskih kartografov, ki jih je leta 2005 knjižnica restavrirala in skenirala za razstavo »Celje na starih zemljevidih od 16. do sredine 19. stoletja«. Rezultat takratne digitalizacije je, da si lahko na portalu www.dlib.si (digitalna knjižnica) vsakdo ogleda te dragocenosti.

Tržnico sta nam predstavila sodelavca geodeta s CM Celje, ki sta povedala, da gradnja v geodetsko ali gradbeno ne izstopa, mogoče le po tem, da je celotna tržnica pokrita z veliko jekleno streho na stebrih. Bolj zanimivo je zaradi investicije sklenjeno javno-zasebno partnerstvo med Mestno občino Celje in CM Celje.

Srečanje je bilo, tako kot njegov konec v slaščičarni Veronika in pivnici Friderik, v znamenju prenovljenih ali novih objektov. Ob dobri hrani in pijači je stekla beseda o počutju in zdravju ter spominih na dobre stare čase, primanjkovalo pa ni ne dobre volje ne hudomušnih misli in smeha.

Za zamisel in trud pri izvedbi srečanja se zahvaljujemo letošnjemu organizatorju Ivu Grčarju.

Slika 2: Ogléd kartografskega gradiva

Slika 3: Na tržnici

Majda Lončar,
Celjsko geodetsko društvo
e-pošta:posta@egd.si

SLOVENSKA MEJA S HRVAŠKO VČERAJ, DANES, JUTRI

Tomaz Cink

Tako se je glasil naslov predavanja prof. dr. Branka J. Rojca, profesorja kartografije na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo. Predavanje na zadnje čase zelo aktualno temo meje med Slovenijo in Hrvaško je 21. januarja 2010 v sejni dvorani občine Šentjur pri Celju v okviru četrtkovih strokovnih srečanj društva organiziralo Celjsko geodetsko društvo.

Tisti, ki smo že v preteklosti z veliko žlizo zajemali znanje geodezije in z njo povezanih znanj na nekdanji FAGG, sedanji FGG Univerze v Ljubljani, se prof. dr. Branka J. Rojca zelo dobro spominjamo kot predavatelja kartografije, za mlajše sodelavce pa dodajamo, da je profesor kartografije in eden najvidnejših slovenskih kartografskih strokovnjakov. Je avtor in urednik številnih geografskih, topografskih, tematskih, planinskih, turističnih in mestnih kart ter avtokart. Kot sodelavec in raziskovalec Geodetskega inštituta Slovenije je bil udeležen pri izdelavi kartografskega sistema Slovenije. Pred kratkim se je upokojil in preselil v Prebold.

Predavanje je popestril z bogatim prikazom zgodovinskih kartografskih dokumentov; največ se jih je nanašalo na obalni del nedorečene meje med Slovenijo in Hrvaško – Piranski zaliv, Istro in Kvarnerski zaliv. Na kartah smo videli upravne meje dežele Kranjske za časa Avstro-Ogrske, ki je poleg celotne Istre zajemala še severne otoke v Karnerju, in nekdanje narodnostne meje slovenskega prebivalstva. Primerjava nekdanjih narodnostnih meja z mejo današnje države pokaže, kako so nas sosedje z vseh strani stiskali in naseljevali nekdanje slovensko ozemlje, najbolj pa se je naše narodnostno ozemlje skrčilo na zahodu in severu današnje države.

S podrobnimi kartografskimi izseki je predavatelj prikazal, da je občina Piran do sredine 20. stoletja vključevala katastrski občini Savudrijo in Kaštel, po letu 1991 pa so si južni sosedje poskušali prisvojiti 113 ha slovenskega ozemlja na levem bregu Dragonje (zaselki Mlini, Bužini in Škodelin) s ponaredbo zemljiškega katastra in zemljiške knjige.

Dr. Rojca nas je od Piranskega zaliva vodil ob meji s Hrvaško vse do slovensko-madžarsko-hrvaške tromeje, pri tem pa s sliko in besedo predstavil nerešene odseke poteka državne meje v Sekulučih (Črnomelj), na Trdinovem vrhu, na koncu pa še tri odseke meje ob Muri – na območju Štrigove, Hotiz in Pinc.

Predavanje dr. Rojca s kartografskimi prikazi dogajanja na slovensko-hrvaški meji je nazorno pokazalo, da se je meja slovenskega narodnostnega ozemlja na jugu s Hrvaško skozi zgodovino

spreminjala v škodo Slovencev. To se je dogajalo z naselitvami, upravnimi spremembami ali nasilnimi prisvojitvami, med vojno in v mirnem času, po letu 1945 v nekdanji skupni državi, žal pa tudi po slovenski osamosvojitvi leta 1991.

Med razpravo po koncu predavanja se je pokazalo, da člani CGD Celje sicer opravljamo geodetsko dejavnost na območju, ki je oddaljeno od opisanih občutljivih točk južne meje, a vseeno dobro poznamo in spremljamo to problematiko ter si želimo, da bi se zgodba nazadnje sklenila brez dodatnih prirojitev površine slovenske države.

Tomaž Cink, univ. dipl. inž. geod.

*Geodetska uprava RS, OGU Velenje, Geodetska pisarna Žalec, Savinjske čete 5, 3310 Žalec
e-pošta: tomaz.cink@gov.si*

GEODETI OB PETKIH IN SVETKIH

UTRINKI Z MERITEV V PREKMURJU

Peter Svetik

Geometri smo predvsem drugo polovico petdesetih in prvo polovico šestdesetih let prejšnjega stoletja preživeli v Prekmurju, kjer smo opravljali meritve. To obdobje smo gotovo ohranili v spominu in nekaj takratnih drobtinic želim predstaviti v naslednjih številkah Geodetskega vestnika. Večino sem jih napisal že v šestdesetih letih, nekaj pa dodal po spominu. Čeprav so ta leta že precej oddaljena, bodo verjetno za marsikoga zanimiva. Nekateri bodo obudili spomine, mlajši spoznali takratno življenje, delo in geodetsko tehniko, drugi pa še kaj dodali.

Potovanja v Prekmurje

V petdesetih in šestdesetih letih prejšnjega stoletja je postalo Prekmurje največje geodetsko terensko delovišče. Meritve so se izvajale, ker za to območje še niso obstajali zemljiško-katastrski načrti. Delo je zaposlovalo večino geodetov iz vseh treh takratnih delovnih organizacij – geodetskih zavodov v Ljubljani, Celju in Mariboru.

Takrat sem bil zaposlen v Geodetskem zavodu Ljubljana in sodeloval pri novih meritvah naslednjih katastrskih občin: Fokovci (1954), Križevci (1955), Ivanovci (1956), Pečarovci (1957), Dolenja Bistrica (1958), Domanjševci (1959) in Adrijanci (1960). V prvih dveh občinah sem bil pomočnik (pri instrumentu), naslednja leta pa že vodja skupine (pri skici). Po tretjem letniku srednje šole sem mesec dni preživel na praksi v Vučji Gomili in ga ohranil v prijetnem spominu.

Tista leta smo na terenu in v terenski pisarni delali od zore do poznih večernih ur, ob petkih in svetkih. Le ob nedeljah in državnih praznikih smo imeli prosto popoldne. Takrat smo se običajno zbrali v kaki gostilni, si izmenjali izkušnje, poklepetali o tem in onem in se sprostili. Gostilničar je včasih gostil kakšnega domačega muzikanta, mi pa smo lahko zaplesali. Zgodilo se je tudi, da je ob teh nedeljskih popoldnevih in večerih kdo malce pregloboko pogledal v kozarec, nikoli pa ni nihče ob ponedeljkih izostal z dela.

Zaradi vsakoletnih zapletov pri ocenjevanju težavnostnih stopenj meritve posameznih katastrskih občin, ki je bilo podlaga za vrednotenje dela, so geodetski zavodi s takratno slovensko geodetsko upravo sklepali pogodbe šele na začetku poletja. Tako smo na teren odhajali dokaj pozno, dela pa so se ponekod zavlekla v mrzlo jesen. Spomnim se, da smo že v prvem letu mojega službovanja ostali na terenu do konca novembra, nekaj dni pa je bilo tako mrzlih, da mi je v steklenici zmrzovalo črnilo, pa tudi roke so bile prezeble in sem le s težavo pisal.

Bili smo mladi, med dvajsetim in tridesetim letom, zato smo se fizičnemu naporu, ki ga je zahteval teren, zlahka prilagodili. Več nas je bilo sicer moških, toda tudi žensk med geometri ni

manjkalo. Mnogi smo se v tistih letih poročili, nekateri s sošolkami, druge pa so prevzela brhka prekmurska dekleta.

Vstajali smo zgodaj in zaužili skromen zajtrk pri gospodinji, ki nam je med deseto in enajsto uro pripravila tudi malico (običajno kruh s salamo ali koščkom slanine, včasih namazan z zaseko ali marmelado). Navadno smo deseturni delovnik na terenu končali okoli šestnajste ure, pogosto celo pozneje, v času večerje. Popoldne smo v terenski pisarni urejali zapisnike in skice ter računali poligone. Po večerji smo se običajno umaknili vsak v svoje stanovanje, večkrat pa še nazaj v pisarno.

Hrana je bila skoraj povsod skromna, kmečka, a največkrat okusna. Prevladovale so preproste brezmesne enolončnice, le ob nedeljah in praznikih so pripravili tudi mesne jedi. Pijače navadno ni manjkalo, saj so takrat na Goričkem gojili vinsko trto – šmarnico. Če smo delali v bližini kakšne hiše, kar ni bila redkost, so nam vino včasih prinesli k malici, pa tudi s sadjem (jabolki in hruškami) smo si lahko postregli, ne da bi se kdo pritoževal ali nas okregal. Mnogi so nam zrelo sadje priporočali in ponujali.

In kakšno tehnologijo smo uporabljali? Kote in razdalje (tahimetrija) smo navadno merili s teodoliti Zeiss in Wild. Temu so bile namenjene tudi rdeče-bele trasirke in štiri metre dolge late, razdeljene na metre, decimetre in centimetre. Dolžine poligonskih stranic smo merili s 50-metrskimi kompariranimi jeklenimi trakovi, širine in dolžine zemljišč pa s podobnimi 20-metrskimi ročnimi trakovi. Na voljo smo imeli še poseben senčnik, da smo operaterja in instrument po potrebi zavarovali pred sončnimi žarki.

Operater ali pomočnik pri instrumentu je imel v posebni steklenici črnilo in preprosto pero, s katerim je stoje v poseben zvezek zapisoval podatke: smerne kote, odčitke na lati za dolžino in višino, številko stojišča – poligonske točke ter zaporedno številko izmerjene točke na terenu. Ta se je morala ujemati s skico vodje, ki je vrisoval lego zemljišč, zapisoval podatke lastnika in zemljiške kulture. Navadno je imel trinožnik, nekakšen lovski stolček, da je lažje risal in pisal. Skice so bile razdeljene na majhne rdeče kvadratke in vložene v posebno mapo iz trše lepenke. V enaki steklenici kot pomočnik, ki je bila narejena tako, da se iz nje črnilo ni moglo izliti, je imel črn tuš in tanjše pero. Kasneje je v pisarni vse posestne meje odebelil z debelejším redis peresom, meje kultur pa so ostale tanjše. Med obveznimi pripomočki so bili še: vsaj ena lopata in najmanj dve sekiri, ki so jih uporabljali predvsem delavci figuralisti (v vsaki skupini so bili trije). Za zakopavanje poligonskih točk so uporabljali lopato in keramične, 30 centimetrov dolge cevi z obveznim podzemnim centrom. Vrh poligonske točke je bil predpisan 30 centimetrov pod zemljo. Jame so zasuli šele po končani meritvi celotne katastrske občine. Sekire so delavci uporabljali predvsem v gozdu, za izsekovanje črt in morebitno odstranjevanje vej.

Terenske pisarne so bile skoraj povsod zelo skromno opremljene; ena ali več preprostih lesenih miz s klopmi ali ustreznim številom stolov. Prva leta smo zvečer še delali ob slabi svetlobi petrolejk, kasneje pa že ob električni razsvetljavi. Poleg črnila in tuša ter pripravljenih zvezkov za vpise terenskih podatkov in računanje poligonov in skic smo imeli še mehanske računske stroje, imenovane »mlinčki«, logaritmična računalna in tablice. Sodobni geodet pa to opremo verjetno še komaj pozna.

Svojevrstna in danes nenavadna so bila tudi naša potovanja v Prekmurje. Ljubljanski geodetski zavod je imel na voljo star tovornjak, dva kombija in osebno vozilo. Na tovornjak smo naložili ves instrumentarij in elaborat, k vozniku je prisedel kdo od nas, vsi ostali pa kar k prtljagi. Po starih cestah smo se vozili kar nekaj ur ter na cilj prispeli utrujeni in prašni. Ko smo delali v več katastrskih občinah hkrati in nas je bilo za prevoz s tovornjakom preveč, smo se nekateri odpeljali z vlakom, pot je trajala več kot deset ur. V Murski Soboti nas je pričakal tovornjak in nas razvozil na delovišča.

Šele po dveh mesecih terenskega dela smo smeli ob koncu tedna tri dni preživeti v Ljubljani. Takrat smo si morali do Murske Sobote najeti voz s konjsko vprego, od tam pa vožnjo nadaljevati z vlakom. Enako smo ravnali ob vrnitvi. Potovanje v Ljubljano in nazaj je tako trajalo vsaj en dan. Nekateri so imeli s seboj kolesa in so se z njimi pripeljali na železniško postajo. Vožnjo z vlakom pa smo si krajšali z igranjem taroka, branjem in pogovorom.

S »pešačenjem« na teren smo ohranjali telesno zmogljivost. Nekatere katastrske občine so bile obsežne in na najbolj oddaljene konce je bilo vsak dan tudi več kot pol ure hoda v eno smer. Spomnim se, da sva s pomočnikom v Pečarovcih na najbolj oddaljen konec občine nekaj dni hodila skoraj uro. Vodja meritev pa je že med delom veliko prehodil, zato je bil to zanj le dodaten fizični napor.

Največji falat

Prvo srečanje s Prekmurjem

Po enomesečni praksi leta 1953 sem se le s težavo poslovil od prijazne vasice Vučja Gomila. Ob slovesu se je zbrala vsa družina, pri kateri sem preživel trideset prijetnih dni. Ostarelemu gospodarju se je na nagubanem in ovenelem licu zasvetila debela solza in gospodinja si je obraz brisala s predpasnikom. Vsem nam je bilo hudo, saj smo se med mojim tamkajšnjim bivanjem zbližali. Komaj sem se ločil, skočil na kmečki voz in konjska kopita so udarjala po ilovnati zemlji. Vsi vaščani so mi mahali v pozdrav. Tik pred velikim ovinkom sem se ozrl in družina je še vedno stala pred hišo. V mislih se nikakor nisem mogel ločiti od prijazne Vučje Gomile, ki vsekakor zasluži lepše ime.

V spominu mi je ostal prvi dan, ko sem v vasi iskal stanovanje. Prekmurskega narečja nisem razumel, zato smo se le za silo dogovorili. Pri družini, ki mi je ponudila stanovanje, sem se hitro udomačil, saj je bil gospodar zelo prijazen. Čez teden dni sem se že naučil nekaj narečja in se tako med njimi bolje počutil. Tako moji gostitelji kot drugi vaščani so bili prijazni, vljudni in zgovorni. Vsak večer smo se pogovarjali in guč (pogovor) je včasih trajal dolgo v noč.

Prve dni smo merili gozd in večkrat smo se srečali s smolarji, ki so imeli na vsakem boru pritrjen lonček, v katerega se je natekala smola. Iz gozda nas je pot vodila na velik travnik in gospodar mi je zvečer ponosno razložil, da je to največji falat (zemljišče) v vasi. Marsikdaj so me domačini razvedrili z različnimi razmišljanji. Sosed, majhen možakar, »z eno nogo že v grobu«, mi je večkrat rekel: »Čudno se mi zdi, da tisti reparat s tisto glaževno tako natančno meri. Ko sem enkrat pogledal skozi tisto cef, sem videl vse narobe; ljudje so hodili kar po glavah.«

Tudi na terenu je bilo živahno. Že prvi dan sem s trasirko »klatil« zrele hruške, pa je prišla starejša ženica. Segel sem po denarnici, da bi poravnal škodo in ublažil jezo. A sem bil presenečen, ko je rekla: »Pustite te in pridite raje na naš vrt, naše hruške so veliko boljše. Vse lahko pojedete.« Zahvalil sem se in ji obljubil, da pridem po njene hruške naslednji dan. Od takrat mi sadja nikoli ni manjkalo. Če smo prosili vode, so nam vedno ponudili vino, ki smo ga mešali z mineralno vodo, da se ne bi opili, večkrat pa so ga nam ga kar prinesli k reparatu.

Nekega dne pa mi je vodja delovišča zaupal pomembnejšo nalogo. Skupaj z dvema delavcema sem moral meriti stranice poligonske mreže. Najprej smo merili v eno smer in rezultate sem skrbno vpisal v zapisnik. Nato sem delavcema naročil, naj izmerita še v drugo smer. Debelo sta me pogledala in čez čas pojasnila: »Mi teh stranic nikoli ne merimo dvakrat.« Začudil sem se in odločno vztrajal: »Sedaj pa jih bomo, saj tako zahtevajo pravila!« Nejevoljno sta začela vleči trak v nasprotno smer. Na koncu sta odčitala rezultat: »Štiriindvajset centelnov in šest in deset metrov.« Popraskal sem se za ušesi in končno ugotovil, da sta le dva centimetra razlike od prvega merjenja. Več kot v dopustnih mejah.

Misli je prekinil voznik, ki me je vprašal, zakaj nič ne gučam. Predramil sem se in ozrl, a Vučje Gomile nisem več videl. Odgovoril sem, da razmišljam, in se spomnil mlačve žita; velike stare lokomotive s pogonom na paro, množice ljudi, obilnega obeda po končanem delu in betežnih mož, ki so se vračali domov. K vsaki hiši so nas vabili, ne toliko k mlačvi, bolj k drugemu delu - obedu. Še posebej so mi bili všeč retaši (zavitki, največkrat jabolčni), ki sem jim dolgo pravil kar »rešeta«.

Voz se je bližal Murski Soboti. »Lepo smo se imeli pri vas, lepo,« sem rekel vozniku po dolgem molku. Ta se je dobrodušno nasmejal in vljudno odgovoril: »Vidim, da vam je ob slovesu težko. Upam, da nas boste še kdaj obiskali, sicer pa meritve Prekmurja še ni konec. Zagotovo boste še vlekli tisti dolgi trak po naši zemlji in iz vaše mašine razbiral nekakšne številke, s katerimi pravite, da merite. Na tiste cevi, ki ste jih zakopali v zemljo, pa bomo že pazili. Zdaj na mojo zemljo sosed ne bo več silil, saj ste nama določili natančno mejo.«

Spet sem se zamislil ... Da, tako je to, danes tukaj, jutri tam. Poleti se grejemo na soncu in prepiramo s posestniki o meji, pozimi pa se bojujemo z brezštevilno množico formul in številčk ter si mažemo prste z različnimi tuši. Vse samo zaradi tega, da prenesemo naravo na papir.

Zmotila me je pesem krampov in lopat. Mladinci so pomagali graditi veliko stavbo. Na postaji se je voz ustavil in poslovil sem se od zadnjega prebivalca Vučje Gomile. Ostal mi je le še spomin na to prijazno prekmursko vasico. Na vlaku do Ljubljane pa sem še naprej razmišljal o prvem srečanjem s svojim poklicem.

(Se nadaljuje.)

Peter Svetik

Hudovernikova 2

1000 Ljubljana

e-pošta: psvetik@volja.net